

Kümülatif Travma Ölçeği (Cumulative Trauma Scale)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kümülatif Travma Ölçeği (Cumulative Trauma Scale)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25230>

Özet

Kümülatif Travma Ölçeği (KTÖ), bireylerin yaşamlar boyunca maruz kaldıkları tekrarlayan veya kronik nitelikteki **kümülatif travma** deneyimlerinin düzeyini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikolojik ölçüm aracıdır. Bu ölçeğin Türk kültürüne **uyarlama** çalışması, Selen Eltan tarafından 2019 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde (ODTÜ) tamamlanan yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Çalışma, ölçeğin Türk örnekleminde **psikometrik özellikler**, özellikle de **geçerlik** ve **güvenirlilik** analizlerini detaylıca incelemeyi amaçlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Kümülatif Travma, Travma, Ölçek Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Selen Eltan, ODTÜ, Geçerlik, Güvenirlilik

Yazarlar

Selen Eltan

Amaç

Kümülatif Travma Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin çocukluktan yetişkinliğe kadar olan süreçte karşılaştıkları, tek bir olaydan ziyade uzun süreli ve birikimli etkiye sahip olan travmatik deneyimlerin yoğunluğunu ve türünü nicel olarak belirlemektir. Bu **kümülatif travma** yükünün ölçülmesi, psikopatoloji ve ruh sağlığı üzerindeki uzun vadeli etkileri anlamak için kritik öneme sahiptir.

Türkçe uyarlamasının spesifik amacı ise, orijinal ölçeğin kültürel ve dilsel geçerliliğini sağlayarak, Türkiye'deki klinik ve araştırma ortamlarında güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullanıma sunulmasıdır. Bu amaç doğrultusunda, uyarlama çalışması ölçeğin yapısal uygunluğunu ve iç tutarlılığını test etmiştir.

Yapı

Ölçek, tekil travma olaylarının aksine, genellikle ihmal, istismar, kronik çatışma veya sürekli güvensizlik gibi tekrarlayan ve kişilerarası bağlamda gelişen travmatik yaşantıların toplam etkisini, yani **kümülatif travma** kavramını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle gelişimsel travma ve karmaşık travma sonrası stres bozukluğu (KTSSB) teorileriyle yakından ilişkilidir.

KTÖ, bireyin geçmiş yaşantılarındaki travmatik maruziyetin sıklığı ve süresini değerlendirerek, psikolojik sonuçları tahmin etmede tek boyutlu travma ölçüm araçlarına göre daha kapsamlı bir bakış açısı sunar. Ölçeğin faktör yapısı, genellikle farklı travma türlerinin

(duygusal, fiziksel, sosyal) bileşenlerini içerecek şekilde tasarlanmıştır.

Geçerlik

Kümülatif Travma Ölçeği'nin Türk örnekleminde **geçerlik** analizleri, Selen Eltan'ın 2019 tarihli yüksek lisans tezinde detaylandırılmıştır. Geçerlik çalışmaları genellikle yapı geçerliği, eş zamanlı geçerlik ve ayırt edici geçerlik yöntemlerini içerir.

Yapı geçerliğinin incelenmesi için faktör analizleri (bkz. Faktör Analizi bölümü) kullanılmıştır. Ölçeğin, ölçmeyi amaçladığı teorik yapı olan **kümülatif travma** ile korelasyonu incelenmiş ve ilgili diğer psikolojik yapılarla (örneğin, depresyon, anksiyete, TSSB) ilişkisi değerlendirilmiştir. Geçerlik çalışmaları'nın sonuçları, ölçeğin Türk kültüründe kümülatif travma yükünü doğru bir şekilde ölçtüğünü desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin Türk örneklemindeki **güvenirlilik** çalışmaları da yüksek lisans tezinin temel bileşenlerinden biridir. Güvenirlilik, ölçeğin tutarlı ve kararlı ölçümler yapabilme yeteneğini ifade eder.

Genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve test-tekrar test güvenilirliği yöntemleri kullanılarak ölçeğin güvenilirliği değerlendirilmiştir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterirken, test-tekrar test güvenilirliği ise ölçüm sonuçları'nın zaman içinde kararlılığını ortaya koyar. Bu **güvenirlilik** analizlerinin sonuçları ilgili tezde sunulmuştur.

Faktör Analizi

Uyarılama sürecinin en kritik aşamalarından biri olan faktör analizi, ölçeğin orijinal yapıları'nın Türk örnekleminde korunup korunmadığı veya kültüre özgü yeni bir faktör yapıları'nın ortaya çıkıp çıkmadığını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Uyarılama tezinde, ölçeğin boyutluluğunu incelemek ve maddelerin hangi faktörler altında toplandığını görmek için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak varsayılan yapıları'nı istatistiksel olarak destekleyen önemli **psikometrik özellikler** sunar.

Araç

Test Type: Uyarılama (Adaptation)

Format: Bildirilmemiştir (Genellikle Likert tipi derecelendirme veya madde kontrol listesi formatındadır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Türk Örnekleme (Genel veya klinik popülasyon)

Age Group: Yetişkinler (Yüksek lisans tezi genellikle üniversite öğrencisi veya genel yetişkin popülasyonu üzerinde çalışır.)

Population Details: Detaylı örneklem bilgileri tezde yer almaktadır. Çalışma, ölçeğin **psikometrik özellikleri** için yeterli büyüklükte bir Türk örnekleme kullanmıştır.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Travma, Gelişimsel Travma, Karmaşık Travma, Psikometri, Geçerlik, Güvenirlik, Uyarlama

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: eltan.selen@metu.edu.tr

Correspondence Address: Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), Ankara, Türkiye

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin Türkçeye **uyarlama** çalışması 2019 yılında tamamlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için izin ve ücret bilgileri, sorumlu yazar Selen Eltan veya Orta Doğu Teknik Üniversitesi ile iletişime geçilerek öğrenilebilir.

Ölçeğin akademik amaçlı kullanımı genellikle sorumlu yazarın iznine tabidir. Ticari kullanım veya geniş çaplı uygulamalar için özel izinler gerekebilir.

Kaynaklar

Eltan, S. (2019). *Psychometric properties of the cumulative trauma scale: Evaluation of the validity and reliability in a Turkish sample / Kümülatif travma ölçeğinin psikometrik özellikleri: Geçerlik ve güvenilirliğin Türk örnekleminde incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

Tezin tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

[kumulatif-travma-olcegi-cumulative-trauma-scale-toad.pdf](#)

Kümülatif Travma Ölçeği Maddeleri (Cumulative Trauma Scale Items)

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM